

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrivm Miracvlorvm Et Historiarvm Memorabilivm Lib. XII

Caesarius <Heisterbacensis>

Antverpiae, 1605

De contritione Theobaldi vsurarij Parisiensis, c. 34

urn:nbn:de:hbz:466:1-13177

inquit, saluus fieri; hac nocte inter vermes istos nudus iaceas. Mira cōtritio: Ille, licet tale stratum nimis abhorreret, vermibus tamen morituris immortales proponens, tum timore gehennæ, tum amore cœlestis patriæ nudus se super vermes iactauit: Sacerdos verò arcā ipsam adiit, clausit, & abiit; quā die postera cūm aperuisset, nihil præter ossa hominis ibidem inuenit, quæ in porticu prædicti martyris sepulta, dicuntur tāta esse virtutis, vt vsque hodie, nullus bufo terminos eiusdem viuus possit intrare. APOLLONIVS: Si eleëmofynæ vsurariorum vertuntur in bufones, reliqua eorū substātia quales ex se gignet vermes? CÆSARIVS: Vermes infernales, vermes immortales; de quibus per Isaiam in persona talium dicitur: Vermis eorum non morietur, & ignis eorum non extinguetur; & erunt vsque ad satietatem visionis omni carni. Subtus eos sterneretur tinea, & corpora eorum comedent immortales vermes gehennæ, animas semper rodet vermis conscientia. APOLLONIVS: Potuitne ergo Abbas ille, de quo superius dictum est, ex pecunijs vsurarij fructuosas pro anima eius facere eleëmofynas? CÆSARIVS: Prius, sicut me memini dixisse, vsuras pro possibilitate restituit, de reliquo eleëmofynas fecit, hoc in isto factum non est: quod autem hoc liceat, ex hoc quod sequitur exemplo docebitur.

CAPVT XXXIII.

Temporibus Philippi regis Francorum, qui hodie regnat, erat in ciuitate Parisiensi vsurarius quidam ditissimus, Theobaldus nomine: hic cūm haberet possessiones plurimas, infinitasq; pecunias ex vsuris congregatas, diuinitus compunctus, ad magistrum Mauritium eiusdem ciuitatis Episcopum venit, eiusque consilio se commisit. Ille verò cūm in ædificatione ecclesiæ beatæ Dei genitricis Mariæ nimis ferueret, cōsultuit ei, quatenus pecunias suas ad structuram inchoati operis contraderet, qui huiusmodi consilio aliquātulum sibi suspecto adiit magistrū Petrum Cantorem, verba Episcopi ei insinuans; cui ille respondit: Nō dedit tibi bonum consiliū hac vice, sed vade,

vade, & fac clamari per ciuitatem sub voce præconis, quia paratus sis restituere omnibus, à quibus aliquid supra sortem accepisti. Factūq; est ita. Deinde rediens ad magistrum, ait: Omnibus ad me venientibus, teste conscientia, omnia restitui ablata, & adhuc supersunt plurima. Tunc ille: Modò, inquit, poteris eleëmofynam dare securè. Retulit mihi dominus Daniel Abbas Sconauia, quòd ad consilium eiusdem Cantoris, per plateas ciuitatis nudus in suis femoralibus incesserit, seruo cum virga se impellente, ac dicente: Ecce iste est ille, què pro suis pecuniis principatus honorabat, qui filios nobilium obsides tenebat. APOLLONIVS: Ex his duobus vsurarijs pleniùs agnosco virtutem cõtritionis, quia vt considero, de cuius corde fons eius scaturit, nullus labor, nullus horror, nullus pudor, venas illius obstruere valebit. CAESARIVS: Verum dicis, quia contritio, quæ timore parua pœnitentiæ exsiccat, fontè non habet vnde fluat. APOLLONIVS: Videtur mihi vsura multū esse defectiuæ naturæ, quia rarò ad tertiam siue quartam illam durare videmus generationem. CAESARIVS: Nō solū defectiuæ, sed & cõsumptiuæ naturæ est, quia, vt dicis, in se celerius deficit, & nōnunquā sibi admixta siue cõiuncta cõsumit. APOLLONIVS: Da exēplum. CAESARIVS: Hæc quæ dicturus sum, à quibusdam Abbatibus ordinis nostri audiui, sed nomen non retinui loci, in quo contigit.

CAPVT XXXV.

Vsurarius quidam, cuidam ordinis nostri Cellerario, quādam pecuniæ suæ summam commisit reseruandā; quam ille signatam in locoturo iuxta pecuniam monasterij reposuit. Postea cū vsurarius depositum repeteret, Cellerarius arcam referans, neque illam neque suam inuenit: qui cū vidisset arcæ seras intactas, & signacula salua sacculorum, ita vt nulla esset de furto suspicio, cognouit, quòd pecunia vsurarij deuorasset pecuniam monasterij. Ex quo colligitur, quòd per eleëmofynā vsuræ, monasterij substantia non augeatur, sed deficiat. APOLLONIVS: Magna sunt, quæ dicta sunt de cõtritione, sed quæro,